N°. 3148 — 1857

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 10 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 9 September.

Het *Giornale di Roma* bevat den tekst van het konkordaat, dit jaar gesloten met den koning van Wurtemberg, [illegible] apostolischen brief. Wegens den [illegible] vertaling, hier volgen.

Apostolische brief, waarbij de H. Vader Pius IX de met den Koning van Wurtemberg geslotene overeenkomst bekrachtigt.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perfectuam rei memoriam.

Verheven op den hoogen zetel der Apostelen, ongetwijfeld zonder eenige verdienste van Onzen kant, maar door een geheim besluit der Goddelijke Voorzienigheid, is 't Onze pligt de geheele Katholieke Kerk, die Ons toe vertrouwd is door Onzen Heer Jezus Christus-zelven, te besturen en te verdedigen. Onophoudelijk Onze zorgen aanwendende om het welvaren en den voorspoed er van te bezorgen en te vermeerderen, hebben Wij met Onze apostolische waakzaamheid acht geslagen op de geestelijke provinciën van den Boven-Rijn, opdat Onze heilige godsdienst zich er dagelijks meer en meer uitbreide en telken dag bloeijender worde. En hoewel, zoals door allen geweten wordt, Onze voorgangers, van heiliger gedachtenis, Pius VII, in zijne bul *Provido semper* van 17 Augustus 1821 en Leon XII in zijne bul *Ad dominici gregis* van 10 April 1827, zorg hebben gedragen voor de geestelijke belangen dier gewesten en het geestelijk welvaren der geloovigen, die ze bewonen, zijn Wij evenwel [illegible] de wisselvalligheden der tijden en zaken in het oog gehouden, dat Wij gepaste maatregelen moeten nemen hetzij om een grooter welvaren aan de geloovigen te verschaffen, hetzij om de moeijelijkheden op te lossen, die zich vooral in den laatsten tijd hebben voorgedaan. Derhalve [illegible] vervuld geweest, dat de groote en zeer magtige Koning van Wurtemberg ons verzocht heeft de geestelijke zaken van zijn koningrijk te vereffenen. Gelukkig derhalve door de wenschen van dien magtigen Vorst te gemoet te komen, die ook sedert lang onze opregte wenschen waren, hebben Wij Ons bezig gehouden dus onverwijld een konkordaat met hem te sluiten.

Terstond de hand leggende aan dit zoo belangrijk werk, hebben wij onzen beminden zoon Karel Augustus von Reisach, Kardinaal-priester van de H. roomsche Kerk, een godvruchtig, geleerd en zooals bekend is zeer verstandig man, belast en hem daartoe de noodige voorschriften gegeven, om deze zaak met zorgvuldigheid te volgen en op voegzame wijs te regelen, met onzen waarden zoon, den edelen baron Adolf von Ow, gevolmagtigd minister van denzelfden Koning van Wurtemberg bij Zijne Keizerlijke en Apostolische Majesteit, die met volmagt voorzien tot ons gezonden is. En daar wij zeer goed weten met welke edele gevoelens van regtvaardigheid en billijkheid, alsmede met welke zielengrootheid de doorluchtige en magtige Koning van Wurtemberg bezield is, hadden Wij de ernstige, levendigste en gegrondste hoop dat, met de hulp des hemels, deze zaak den uitslag hebben zou welke het meest met onze begeerten overeenstemde. Wij achten ons gelukkig heden te kunnen zeggen, dat deze hoop niet bedrogen is geworden. Want, nadat over de zaak beraadslaagd was met al de rijpheid, welke haar gewigt medebragt, kon het gewenschte konkordaat, zamengesteld uit verschillende artikelen, onderworpen aan het onderzoek van onze eerwaardige broeders de Kardinalen der kongregatie van de buitengewone geestelijke zaken, vastgesteld en besloten zijn geworden met den doorluchtige Koning van Wurtemberg.

De artikelen van deze overeenkomst, onderteekend geworden zijnde door den koninklijken gevolmagtigde en den onzen, den 8n April van het tegenwoordige jaar, en door ons-zelven onderzocht, hebben wij goedgevonden ze te ratificeeren door ons opperste gezag, in de hoop dat zij onder de goddelijke zegening zullen leiden tot het grootste voordeel der zielen en tot het welzijn der apostolische Kerk.

Ziehier de inhoud dezer overeenkomst.

Konkordaat tusschen Z. H. Pius IX, opperpriester en Z. M. Willem I, Koning van Wurtemberg.

In den naam der allerheiligste en ondeelbare Drievuldigheid! Z. H. de Opperpriester Pius IX en Z. M. Willem I, Koning van Wurtemberg begeerende te regelen, de zaken der Katholieke Kerk in het koningrijk Wurtemberg hebben hun gevolmagtigden benoemd, te weten:

Z. H.:

Z. Eminentie Karel Augustus von Reisach, Kardinaal-priester van de H. Roomsche Kerk van den titel St. Anastatius; en

Z. M. de Koning van Wurtemberg, den edelen baron Adolf von Ow, zijn gevolmagtigd minister bij Zijne keizerlijke, koninklijke, apostolische Majesteit den Keizer van Oostenrijk, lid van den geheimen raad der Legatiën.

Welke gevolmagtigden, na elkander wederzijds bekend te hebben gemaakt met de wettige en authentieke titels, welke hun volmagt geven, zijn omtrent de volgende artikelen overeengekomen:

Art. 1. Ten aanzien der benoeming voor den bisschoppelijken zetel van Rottenburg en voor de kanonikale [illegible]

Art. 2. De Bisschop zal, alvorens het bestuur zijner Kerk over te nemen, in tegenwoordigheid Zijner Majesteit den eed van trouw afleggen, uitgedrukt in de volgende woorden:

Ik zweer en beloof op het H. Evangelie gehoorzaamheid aan Zijne Majesteit den Koning en zijne opvolgers zooals het eenen Bisschop betaamt. Ik zweer en beloof bovendien geene gemeenschap te hebben met of tegenwoordig te zijn bij raadplegingen welke de openbare rust kunnen verstoren, geen verdachte betrekkingen te onderhouden, noch in noch buiten den Staat en niets te verzuimen ten einde elk openbaar gevaar te voorkomen, dat mij als dreigend bekend mogt zijn.

Art. 3. 's Konings goevernement zal aan de verpligting niet te kort doen, welke het steeds erkend heeft, om het bisdom met grondbezittingen te begiftigen, zooveel zulks de tijdsomstandigheden veroorloven.

Art. 4. In de administratiën van Zijn diocees zal de Bisschop vrij zijn om al de regten uit te oefenen, welke hem krachtens zijn herderlijke bediening toekomen en die ontstaan uit den inhoud en bepalingen der H. Kanons, volgens de tegenwoordige kerktucht, goedgekeurd door den H. Stoel, namelijk:

a. Alle beneficiën uit te deelen, behalve die, welke onderworpen zijn aan het wettelijk verkregen regt van patronaat.

b) Zijn vikaris-generaal, de raden of buitengewone assessoren van het ordinariaat, en de landelijke dekens te kiezen;

c) De examens, hetzij der in het seminarie te ontvangen leerlingen, hetzij van hen aan wie herderlijke beneficiën moeten worden opgedragen, te bepalen en te bestieren;

d) De heilige orden te verleenen niet alleen op de door de H. Kanons goedgekeurde titels, maar ook op den titel der mensis, welke de bisschop-zelf zich zal belasten aan te wijzen;

e.) Volgens de kanonieke voorschriften al datgene te regelen wat tot de H. Dienst behoort: de kerkelijke plegtigheden en de geestelijke oefeningen, die ten doel hebben de godsvrucht bij de geloovigen aan te wakkeren en te versterken;

f.) De Synoden van het diocees bijeen te roepen en tevens de provinciale Konciliën bij te wonen;

g.) In zijn diocees in te voeren geestelijke orden of kongregatiën van beiderlei seksen, die door den H. Vader zijn goedgekeurd, na evenwel zich vooraf met de koninklijke Regering in elk bijzonder geval verstaan te hebben.

Art. 5. De regtbank van den Bisschop doet uitspraak, naar den inhoud van de H. Kanons en de dekreeten van het koncilie van Trente, over alle geestelijke zaken die het geloof, de Sakramenten, de gewijde funktiën betreffen zoowel als over de bedieningen en regten, die aan het heilige priesterambt verbonden zijn; ook zal het uitspraak doen in huwelijkszaken, mits evenwel het vonnis, te vellen over de gevolgen van het burgerlijk huwelijk, aan den burgerlijken regter onderworpen wordt.

De Bisschop zal de bevoegdheid hebben te waken over de zedelijkheid der geestelijken en volgens zijn gezag de straffen op te leggen, die met het kanonieke regt in overeenstemming zijn, aan diegenen onder hen, welken hij, om welke reden ook, berispenswaardig [illegible], voorbehoud echter van het kanoniek beroep.

Het behoort eveneens den Bisschop de leeken te berispen, die de kerkelijke wetten overtreden.

Schoon de geestelijke regter uitspraak doet omtrent het regt van patronaat geeft de H. Stoel evenwel zijne toestemming, wanneer het een patronaat van leeken geldt, dat de burgerlijke regtbanken kunnen oordeelen over de regten en burgerlijke lasten, die aan zoodanig patronaat verbonden zijn, zoo ook betreffende de opvolging van het patronaat-zelf, hetzij dat er moeijelijkheden bestaan tusschen de wezenlijke of veronderstelde patronen, hetzij dat zij ontstaan tusschen de geestelijken, door gezegde patronen aangewezen.

Uithoofde der tijdsomstandigheden vergunt Zijne Heiligheid, dat de burgerlijke regters kennis nemen van en over de zuiver burgerlijke zaken der klerken oordeelen, als [illegible] kontrakten, schulden, [illegible] nalatenschappen.

De H. Stoel geeft eveneens zijne toestemming, dat de twisten betreffende de regten, de burgerlijke lasten der kerken, beneficiën, tienden en die rakende de verpligting van kerken en geestelijke huizen te stichten, door het burgerlijk gezag worden beslecht.

Om dezelfde reden verzet de H. Stoel zich niet, dat de zaken van geestelijken, die van misdaden of misdrijven worden beschuldigd, bij de wetten van het koningrijk strafbaar, aan den burgerlijken regter worden onderworpen, die evenwel daarvan ten spoedigste aan den Bisschop kennis moet geven. Dat, wanneer tegen een geestelijke een doodvonnis of een vonnis van meer dan vijfjarige gevangenisstraf wordt gesteld, de processtukken steeds aan den Bisschop moeten worden medegedeeld, die de bevoegdheid zal hebben den beschuldigde te hooren in zoo verre het vereischt wordt om, na kennis van zaken, hem aan de kerkelijke straf te onderwerpen, welke hij verdiend heeft. Men zal eveneens [illegible] verzoek van den Bisschop, indien een mindere straf mogt zijn uitgesproken.

Art. VI. De Bisschop, de klerus en de geloovigen zullen vrijelijk met den H. Stoel mogen onderhandelen, ten aanzien van alle geestelijke zaken. Evenzoo zal de Bisschop alle vrijheid genieten in zijne betrekkingen met zijn klerus en zijn onderhoorigen.

Ook zullen daarom de voorschriften en reglementen van den Bisschop, zoowel als de handelingen van de Synode, van het diocees, van een provinciaal Koncilie en zelfs van den H. Stoel, betreffende de geestelijke zaken, afgekondigd worden zonder vooraf de viza en de goedkeuring van het koninklijk goevernement te behoeven.

Krachtens den aan zijne herderlijke bediening verbonden last zal de Bisschop, hetzij het geestelijk onderwijs, hetzij de opvoeding der katholieke jeugd in al de openbare en bijzondere scholen besturen en bewaken. Hij zal bijgevolg de boeken en kathechismussen moeten aanwijzen, die tot het geestelijk onderwijs [illegible] gebruikt worden.

In de lagere scholen zal het geestelijk onderwijs door de pastoors worden gegeven; in de andere zal het gegeven worden door hen, die van den Bisschop te dien aanzien het gezag en een niet herroepene zending ontvangen hebben.

Art. VIII. Het zal den Bisschop vrijstaan, volgens de bepalingen van het Koncilie van Trente, een seminarie te stichten, waar hij jongelingen en kinderen zal aannemen die hij geschikt zal oordeelen om voor de behoefte en het nut van zijn diocees te worden opgeleid. De organizatie, het onderwijs, het bestuur en de administratie van zoodanig seminarie zullen van regtswege aan het vrije gezag van den Bisschop onderworpen zijn.

De Bisschop zal er ook de direkteuren en professoren of leermeesters van benoemen, en die veranderen telkens als hij dit noodzakelijk of nuttig oordeelt.

Doch zoo lang er geen seminarie zal zijn, ingerigt

volgens de voorschriften van het Koncilie van Trente, en er te Ehing, te Rothwil en te Tubergen, kostscholen zullen zijn die grootendeels door de schatkist worden onderhouden, zal het volgende moeten worden in acht genomen:

a.) Wat de godsdienstige opvoeding en de huiselijke tucht betreft, zullen die inrigtingen worden gesteld onder het bestuur en het toezigt van den Bisschop.

b.) De kweekelingen dier gestichten, in zooverre zij op openbare scholen onderwijs ontvangen, zijn, zooals alle anderen, aan de wetten onderworpen, welke die scholen beheeren, en aan de reglementen, welke den gang en de rigting der studiën bepalen.

Als in dat opzigt de Bisschop het mogt raadzaam oordeelen in de gymnaziën eenige verandering te brengen, welke hij als doelmatiger en noodzakelijker mogt beschouwen, zal hij zich met het koninklijk goevernement verstaan, dat, van zijnen kant, daarin geen verandering zal brengen, na zijne overeenkomst met den Bisschop.

De Bisschop zal de direkteuren en repetitors dier gestichten benoemen en afzetten; maar hij zal nimmer lieden kiezen welke hem bekend zijn als zich jegens het koninklijk goevernement niet genegen te hebben betoond uithoofde van gewigtige redenen, steunende op feiten van politieken of burgerlijken aard. Evenzeens zal hij hen van hunnen post ontzetten, van welken hij weet dat zij zich om dezelfde redenen, ten aanzien van het goevernement gekompromitteerd hebben.

d.) De Bisschop heeft het regt die gestichten te bezoeken, zijne gedelegeerden bij de examens te doen tegenwoordig zijn, zoo wel als het de aanneming van leerlingen betreft, en eindelijk periodieke verslagen te eischen.

e.) Het koninklijk goevernement zal zorgen, dat in de gymnaziën, waaraan kleine kostscholen zijn toegevoegd, geen andere dan geestelijke professoren zijn.

Art. IX. De fakulteit der katholieke theologie van de koninklijke universiteit is onderworpen aan de direktie en het toevoorzigt van den Bisschop, wat het geestelijk gedeelte van het onderwijs betreft. Alzoo kan de Bisschop aan de professoren en leermeesters het verlof en de zending geven, om te onderwijzen of hen die ontnemen, zoodra hij dit noodig oordeelt; hij kan van hen een geloofsbelijdenis vorderen en hunne geschriften en lessen aan zijn onderzoek onderwerpen.

Art. X. De wereldsche goederen, welke de Kerk bereids bezit, of in 't vervolg zal verkrijgen, zullen immer [illegible] een ander gebruik bestemmen zonder de toestemming der geestelijke magt; zij zullen evenwel aan de openbare lasten en belastingen onderworpen zijn, zoowel als aan alle algemeene wetten van het koningrijk, gelijk alle andere bezittingen.

Die geestelijke goederen zullen, onder het toezigt van den Bisschop en in naam der Kerk geadministreerd worden door hen, aan wie die administratie wettiglijk behoort, krachtens de kanonieke bepalingen of tengevolge van het gebruik, van een previlegie of van een plaatselijke konstitutie; maar al de administrateuren zullen, zelfs wanneer zij als zoodanig verpligt zouden zijn rekenschap van hunne administratie aan anderen af te leggen, van die administratie ook jaarlijks aan het ordinariaat of aan zijne gedelegeerden verantwoording moeten doen.

De bijzondere toestand van zaken in aanmerking nemende, stemt de H. Stoel er in toe, dat de fabrieken van alle kerken en de andere geestelijke stichtingen van elke lokaliteit in naam der Kerk bestuurd worden, in den vorm welke in het koningrijk reeds aangenomen is, opdat de landelijke dekens en pastoors onder het gezag des Bisschops [illegible] vervullen, hun op dit punt aangewezen. De koninklijke Regering zal zich met den Bisschop over de bijzondere uitvoering van dit artikel verstaan.

De H. Stoel stemt er evenzeens in toe, dat, zoolang de openbare schatkist zal voorzien in de algemeene of plaatselijke benoodigdheden der kerk, de vakante beneficiën en het fonds, uit de ophooping harer inkomsten ontstaande, bestuurd zullen worden door een gemengde kommissie, zamengesteld uit leeken, in den regel geestelijken zijnde, door de Bisschoppen benoemd en uit Katholieken, in gelijk getal door de koninklijke Regering benoemd. Deze kommissie zal door den Bisschop zelven worden voorgezeten of door zijn gedelegeerde. Een bijzondere overeenkomst tusschen de koninklijke Regering en den Bisschop zal met de meeste naauwkeurigheid dit bijzonder punt regelen.

De inkomsten van dat fonds zullen voor alles worden gebezigd om op voegzame wijze de inkomsten der pastoors te regelen, om aan de te oude of gehrekkige benificiarissen de pensioenen te geven, waaraan zij behoefte hebben, om de wijdingstitels voor de klerken te konstitueeren, om de [illegible] te verschaffen voor de te benoemen vikarissen; hetgeen mogt overblijven, zal slechts ten gebruike der kerk dienen.

De [illegible] kommissie zal steeds aan de Regering [illegible] doen van het bewaren van het fonds en het gebruik der inkomsten.

Als de gemengde kommissie voor het bestuur van dit fonds ongesteld zal zijn, zullen de andere benefiarissen door hun titularissen worden bestuurd, volgens de kanons onder de algemeene inspektie dier kommissie.

Art. XII. Alle dekreten en koninklijke bevelschriften die niet overeenstemmen met het tegenwoordig konkordaat zijn afgeschaft en de beschikkingen der wetten, in hetgeen zij tegenstrijdigs met deze overeenkomst hebben, zullen veranderd worden.

Art. XIII. Zoo er in de toekomst eenige moeijelijkheden mogten voorkomen over de onderwerpelijke overeenkomst, zullen Z. H. en Z. K. M. zich onder elkander verstaan om ze in der minne te vereffenen.

De ratifikatiën van dit konkordaat zullen te Rome binnen de twee maanden worden uitgewisseld, en nog spoediger zoo het mogelijk is.

Krachtens hetwelk de genoemde gevolmagtigden dit konkordaat onderteekend, en elk hun zegel hebben gesteld.

Te Rome gegeven den 8 April des jaars achttien honderd zeven en vijftig.

CAROLUS AUG. KARD. REISACH.
ADOLPHUS LIBER BARO VON OW.

De bepalingen en overeenkomsten van dit konkordaat, in haar geheel en elk harer punten, beschikkingen, artikelen en voorwaarden goedgekeurd, bevestigd en geratificeerd zijnde zoowel door Ons als door den doorluchtigen en zeer magtigen Koning Willem I, Koning van Wurtemberg, en dezelfde doorluchtige Vorst Ons dringend verzocht hebbende ze meer kracht te geven door ze met het apostoliesch gezag te bevestigen, door middel van een plegtiger akte van gezag en door een dekreet, hebben Wij het vast betrouwen, dat God in Zijne barmhartigheid, door de milddadigste gaven Zijner genade de pogingen zal ondersteunen, die Wij in het werk hebben gesteld, om de belangen der Kerk in het koningrijk Wurtemberg te regelen; het is daarom dat Wij uit zekere wetenschap en na rijpe overweging van Onzen kant, krachtens Onze apostolische magt, hierbij die overeenkomst ratificeeren en aannemen, en er de kracht en het afdoende der apostolische tusschenkomst en bevestiging bijvoegen, van Onzen kant, in Onzen naam en in dien Onzer opvolgers belovende, alles wat zij inhouden opregtelijk en onveranderlijk op te volgen en te vervullen.

Wij noodigen uit en vermanen, zooveel in Ons is, Onzen eerwaardigen Broeder, de eerste herder van dit koningrijk, zoowel als alle andere Katholieken, zoo geestelijken als leeken, die in dien Staat wonen, [illegible] ijver en zorg, ieder voor wat hem aangaat, na te leven alles wat hierboven vermeld en geregeld is voor de grootere glorie van God, en de eer van den christelijken naam; dat zij zonder ophouden al hun gedachten en pogingen aanwenden, opdat de zuiverheid der katholieke leer, de glans van de goddelijke dienst, de geestelijke tucht, het nakomen der kerkelijke wetten, de eerlijkheid der zeden, de liefde en de werken der deugd en der christelijke waarheid iederen dag meer en meer in dit koningrijk schitteren.

Wij verstaan dat deze brieven, van ons uitgegaan, in geen tijd kunnen worden verdacht van verdraaijing en bedrog of nietigheid bij gebreke van intentie bij ons, of voor ieder ander, hoe groot of onopgemerkt men het ook opgeve. Maar dat zij althans worden gehouden voor vast, krachtig en voldoende, als moetende zij hun vol en geheel uitwerksel hebben en onveranderlijk nagevolgd worden, even lang als de bepalingen en voorwaarden in het traktaat uitgedrukt. Niettegenstaande alle apostolische en synodale, provinciale en algemeene Konciliën, alle algemeene konstitutiën en reglementen, niettegenstaande onze regels en die van de apostolische kanselarij, en in het bijzonder van die, welke de onschendbaarheid van de verkregene regten betreffen, zoowel als de stichtingen van alle kerken, kapittels en anderen heilige plaatsen en zelfs met de apostolische of elke andere bevestiging voorzien; niettegenstaande eindelijk alle voorregten en apostolische brieven, tegenstrijdig toegestaan, bevestigd en vernieuwd, en alle tegenstrijdige beschikkingen, van alle soort, algemeen en bijzonderlijk afgaan, zooveel het mogelijk is, opdat deze overeenkomst zijn werking doet, overigens willende dat zij geheel van kracht blijve.

Voorts de moeijelijkheid in aanmerking genomen om dezen brief in alle plaatsen te doen komen, waar het noodig is dat zij bekend worde, bepalen en bevelen Wij krachtens diezelfde apostolische magt, dat zij overgeschreven of gedrukt, maar onderteekend door een openbaren notaris en voorzien van het zegel van een met een geestelijk ambt bekleed persoon, overal kracht erlangen zoowel voor vertoning en tentoonstelling van deze brief zoude doen. En verklarende nul en van geenen waarde alles wat daaraan tegenstrijdig zou kunnen worden gedaan, door welke magt het ook zijn moge, met kennis van zaken, of met onwetendheid er werk gaande.

Dat niemand zich derhalve veroorlove deze getuigenis van Onze inwilliging, goedkeuring, ratifikatie, aanneming, belofte, verbindtenis, waarschuwing, vermaning, besluit, afleiding, statuut, mandaat en wil te overschrijden of vermetel aan te vallen. Zoo iemand het durft te ondernemen, hij wete dat hij de verontwaardiging van den almagtigen God en die van Zijne gelukzalige Apostelen Petrus en Paulus op den hals haalt.

Gegeven te Bologna, het jaar van de geboorte Onzes Heeren achttien honderd zeven en vijftig, de tiende der kalendes van Julij, het twaalfde jaar van Ons pontifikaat.

V. P. KARD. SPINOLA, Prodataris.
V. Kard. MACCHI.

Als een staaltje van de verachtelijke logentaal, welke de korrespondenten van de *Amsterdamsche Courant*, met toelating van hare redaktie, opdisschen, ter voeding van de vooroordeelen der protestantsche volksmenigte, deelen wij het volgende mede uit hare partikuliere korrespondentie van Parijs:

»Onlangs meldde ik u dat onze bisschoppen plan hadden het geloof der geloovigen, door eene nieuwigheid op het gebied der kerk, sterker te maken. Ofschoon van dit plan, ten gevolge van omstandigheden, sedert eenigen tijd niets is gehoord, heeft men het niet opgegeven. Naar ik uit goede bron verneem is het wederom de Maagd Maria, die hun een voorwendsel tot de bedoelde manifestatie zal verschaffen. In de tegenwoordige liturgie laat de katholijke geestelijkheid drie soorten van eerediens toe: de dienst der aanbidding, die aan God bewezen wordt (*latria*), de dienst van vereering, die men aan de H. Maagd bewijst (*hyperdulia*) en eindelijk de dienst van eerbied, waarvan de heiligen het voorwerp zijn (*dulia*). Men verzekert dat er sprake van is, om te verklaren dat de Heilige Maagd dezelfde dienst verdient als God zelf, en er derhalve grond bestaat tot afschaffing van de dienst bekend onder den naam van *hyperdulia*. Deze wijziging moet onder de geloovigen een diepen indruk maken, en de bisschoppen hopen daarin een nieuwe gelegenheid te vinden tot weidsche, kostbare, en vooral voor hen voordeelgevende plegtigheden."

De Hooge Raad der Nederlanden heeft heden uitspraak gedaan op het beroep in kassatie van den heer J. E. Stumpff, tegen een arrest van het Hof in Noord-Holland van 4 Mei 1857, bij welk arrest hij was veroordeeld, wegens overtreding van de verordening der gemeente Amsterdam op de heffing van belasting op tooneelvertooningen en andere vermakelijkheden (namelijk door te hebben nagelaten aangifte te doen van het geven der bedoelde matinées musicales). De Raad heeft het arrest van het Hof vernietigd, voornamelijk op grond, dat het kenmerk van openbaarheid eener vertooning of vermakelijkheid in regtskundigen [illegible] vermakelijkheid voor *iedereen*, zonder uitzondering toegankelijk is; dat bij gemeld arrest in facto is aangenomen, dat de hierbedoelde matinées musicales alleen toegankelijk waren voor hen, die de ondernemer daarbij wilde toelaten en dat de wijze, waarop die toelating geschiedt, bij gemis van eenige wettelijke bepaling, hier niet te onderzoeken is. De Raad heeft op deze en andere gronden het vonnis der regtbank te Amsterdam van 12 Maart 1857 (waarbij de heer Stumpff was ontslagen van alle regtsvervolging) bevestigd, met uitzondering echter van dat gedeelte van het vonnis, waarbij de kosten zijn gebragt ten laste van den Staat en is het vonnis in dit opzigt vernietigd, met veroordeeling der gemeente Amsterdam in de kosten.

Naar wij vernemen, moet bij de Regering het voornemen bestaan, de gevangenis voor jeugdige veroordeelde meisjes, thans te Amsterdam gevestigd, over te brengen naar Montfoort, alwaar een oud kasteel bestaat, dat met weinige onkosten tot zoodanig gesticht is in te rigten. Voorts zou men de kriminele gevangenis te Woerden willen overbrengen naar Leeuwarden, zoodat er maar eene strafgevangenis in het rijk zou bestaan, als een gevolg van het nieuwe stelsel, in 1854 aangenomen. De gevangenis te Woerden zou, in dat geval, worden ingerigt voor jeugdige veroordeelde jongens terwijl in dat geval de gevangenis te Rotterdam alleen zou worden ingerigt tot een huis van arrest.

De plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, heeft ter kennis van de ingezetenen gebragt, dat in de laatste dagen onderscheidene gevallen van vergiftiging, veroorzaakt door het gebruik van garnalen zijn voorgekomen. Zij acht zich dienvolgens verpligt de ingezetenen te waarschuwen zich alsdan voor eerst van het gebruik van genaamd voedsel te onthouden.

De Ned. Handelmaatschappij heeft haren geheelen voorraad Java-suiker, bestaande uit 22,312 kranjangs, tegen 24 dezer in veiling aangekondigd.

Hare veilingen van Java-suiker bedroegen, gedurende de laatste 6 jaren:

	Maart	Mei	Julij	Sept.	Nov.	Totaal
1852	64,312	87,453	91,438	41,179	7,423	291,085
1853	31,051	59,818	68,677	60,614	18,297	238,457
1854	63,149	57,218	82,272	62,502	22,259	287,400
1855	34,863	56,483	82,493	39,885	17,084	230,801
1156	56,272	78,649	91,100	41,705	22,106	289,832
1857	70,334	100,799	83,593	22,312	....	276,984

De opgave der aanwezige hoeveelheden ruwe suiker op

15 Aug. ll. in de entrepôts te Amsterdam, Rotterdam, Schiedam, Dordrecht en Middelburg hebben, wij, in ons nommer van 21 Aug. ll. medegedeeld.

'S GRAVENHAGE, 8 September. Nadat de Grootvorstin Maria van Rusland, gisteren avond bij H. M. de Koningin een afscheidsbezoek had afgelegd, heeft H. Keiz. H. zich naar het groot stedelijk badhuis te Scheveningen begeven, om daar den Kroonprins en de Kroonprinses van Wurtemberg weder te ontmoeten. Na hare terugkomst in het hôtel de l'Europe heeft Z. K. H. Prins Frederik een afscheidsbezoek bij de vorstin gebragt. Heden morgen ten 8 ure is H. Keiz. H. met den gewonen spoortrein uit de rezidentie naar Rotterdam vertrokken. HH. Keiz. en Kon. HH. de kroonprins en kroonprinses van Wurtemberg bevonden zich reeds vroegtijdig aan gemeld hôtel en vergezelden hunne doorluchtige zuster tot aan het stationsgebouw. H. Keiz. H., begeleid door den graaf Sievers, russiesch zaakgelastigde alhier, heeft zich van Rotterdam met eene extra stoomboot naar Ostende begeven.

'S HERTOGENBOSCH, 7 Sept. Heden morgen ten 8 ure rukten de troepen, uitmakende de zamengestelde brigade [illegible] kamp Willem II, onder bevel van den kommandant der eskadrons kavallerie, de luit.-kolonel Bn. van der Duin van Maasdam. Aldaar werden de drie wapens ten 9½ ure in orde van parade opgesteld [?] en ter wapenschouwing aan den bevelvoerenden generaal gepresenteerd. Na afloop daarvan begonnen de oefeningen der infanterie uit de bataljonschool, de kavallerie uit de regements-school en de artillerie uit de batterijschool, Ten slotte werd voor den bevelhebber gedefileerd, de infanterie slechts eenmaal, de kavallerie en artillerie twee malen, de laatste maal in vollen draf. De geheele brigade zal gedurende hare vereeniging uitrukken op Maandag, Woensdag en Vrijdag, zijnde de overige dagen bestemd tot afzonderlijke exercitiën, schijfschieten en trailleren. (H.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Sept. De parijsche korrespondent van het *Journal de Bruxelles* geeft in een langen brief hoog op van de beteekenis der zamenkomst van Keizer Alexander en Napoleon te Stuttgard. Ziehier eenige zonderlinge regels uit zijn schrijven:

»Frankrijk, zonder de grenzen der billijkheid en gematigdheid te overschrijven, kan vragen om met Engeland de zaken te vereffenen. Voor het einde dezer maand zal een bijeenkomst plaats hebben tusschen den Keizer van Rusland en dien van Frankrijk. Bij die ontmoeting zal ongetwijfeld over algemeene belangen worden gehandeld. Ik heb, terwijl ik u schrijf, onder de oogen een plan tot verandering van Europa, dat gelezen en goedgekeurd in den raad van Koning Karel X in 1829 en op last des Konings aan het St.-Petersburger kabinet medegedeeld werd. Er wordt daarin gezegd: »Moldavië, Wallachije en Anatolie zullen aan Rusland gegeven worden. Een christelijke Staat zal te Konstantinopel worden gevestigd. Pruissen zal het koningrijk Saksen en Nederland ontvangen; de provinciën tusschen den Rijn en de Maas zullen aan den Koning van Saksen worden gegeven. Frankrijk zal in het bezit komen der belgische gewesten tot den Rijn en de Maas. Frankrijk zal daarenboven in Lotharingen en den Elzas zijn grenzen van vóór 1789 hernieuwen."

»Gelooft men dat het zeer moeijelijk zou wezen Rusland op nieuw op den weg eene dusdanige onderhandeling te brengen, als men (Frankrijk) het verbond met Engeland los liet, om het zijne aan te nemen? Ligt het niet in de staatkunde der fransche Regering, om te Londen de mogelijkheid dezer gebeurtenis te doen gevoelen, zoo Engeland niets deed om die te voorkomen?"

— Er is weder ernstig sprake van eene toenadering tusschen de westersche mogendheden en Napels. Men verzekert zelfs dat dit een der hoofdquestiën zal zijn, welke bij de zamenkomst van beide keizers te Stuttgardt ter sprake zullen komen. Prins Gortchakoff heeft bereids voor eenigen tijd aan de verschillende diplomatieke agenten van Rusland bij de buitensche hoven eene vertrouwelijke circulaire gezonden, waarin de napelsche kwestie levendig besproken en de wensch tot eene vereffening van het geschil te kennen gegeven wordt.

— De keizer heeft bevolen, dat van de in het kamp van Chalons voorgenomen militaire manoeuvres een uitvoerig dagboek zal worden gehouden, hetwelk nadat die manoeuvres geëindigd zullen zijn, ten algemeenen nutte openbaar zal worden gemaakt.

— De vereffening van het geschil tusschen de Vereenigde Staten van Amerika en Nieuw Grenada is, volgens den *Pays*, thans tot stand bragt. De Amerikanen hebben, zoo als dit blad zegt, de blokkade van de havens aan de landengte van Panama reeds opgeheven.

— Uit Moldavië zijn belangrijke tijdingen ontvangen. De minister van Binnenlandsche Zaken en zeven prefekten zijn ontslagen. De verkiezingen gaan met veel kalmte en ijver voort.

— Een bij de *Independance belge* ontvangen korrespondentie uit Konstantinopel van 28 Augustus jl. zegt: »Eergisteren heeft de Porte aan de regeringen van Moldavië en Wallachije nieuwe en uitvoerige instruktiën betrekkelijk de te houden verkiezingen toegezonden. Zij behelzen, naar gezegd wordt, zeer bepaalde voorschriften en zijn in zulke bewoordingen gesteld, dat zij niet de minste stof meer overlaten tot twijfeling omtrent de uitlegging der regelen, die in den beginne door het grootheerlijke bevelschrift tot zamenroeping der divans gesteld zijn. Eenige dagen geleden was men voornemens een tweede bevelschrift uit te vaardigen; maar men heeft hiervan afgezien omdat het onnoodig was, daar het genoeg zou zijn het eerste bevelschrift toe te passen in den zin waarover men het vroeger eens was geworden, maar welke door den kaïmakam Vogorides verdraaid is. Het toezigt op de handelingen der wallachische en moldavische overheden betrekkelijk de verkiezingen was, volgens een besluit der in Mei jl. gehouden konferentie tusschen de turksche bewindslieden en de gezanten der betrokken mogendheden, opgedragen aan de leden der europeesche kommissie voor de reorganizatie der Vorstendommen; al het daaromtrent bepaalde is in stand gehouden voor de nieuwe verkiezingen, welke gelijktijdig in de beide provinciën zullen plaats hebben.

»Uit Bucharest ontvangt men half-officiëele berigten omtrent den indruk, dien het alhier voorgevallene er op de bevolking gemaakt heeft. De partij der unionisten, die weifelmoedig geworden was omdat zij niet wist hoe ver de vrijheid der verkiezingen door Frankrijk en de aan deszelfs zijde staande mogendheden beschermd zou worden, is thans weder vol moed en leven; het zou moeijelijk en gevaarlijk zijn, haar streven op nieuw met geweld tegen te houden. Dat streven vertoont zich, volgens dezelfde berigten, weder met kracht en doet zich kennen door demonstratiën, die niet met verstoring der openbare rust gepaard gaan, maar evenwel van genoegzame beduidenis zijn om aan den oostenrijkschen kommissaris stof tot dagelijksche klagten te geven. Deze laatste moet, naar gezegd wordt, aan den turkschen kommissaris te kennen gegeven hebben, dat de Kaïmakan van Wallachije, de vorst Ghika, afgezet diende te worden omdat hij de veelbeteekenende demonstratiën, waarmede het Napoleonsfeest op den 15n dezer te Bucharest gevierd is, niet had belet. Doch het was gansch geen geschikt tijdstip om aan de Porte zulk eenen aan Frankrijk onwelvalligen maatregel voor te slaan, en men heeft het denkbeeld dan ook laten varen.

»In den gewonen ministerraad, die eergisteren aan de Porte is gehouden, is vooral gehandeld over eenige te Jeruzalem voorgevallen botsingen tusschen Christenen en Mohammedanen, welke, te zamen genomen, zeer bedenkelijk voorkomen hebben. Blijkens de officiële rapporten, dezer dagen te Konstantinopel ontvangen, hebben die voorvallen meer gewigt dan men aanvankelijk daaraan hechtte. De dweepzucht der Mohammedaansche bevolking is nu laatstelijk op eene verontrustende wijze uitgebroken en heeft geleid tot buitensporigheden, welke jammerlijke gevolgen hadden kunnen hebben, zoo de konsulaire overheden der plaats niet met overleg tusschen beide gekomen waren; het is haar gelukt de verbittering der partijen door overreding voor het oogenblik te bedaren. Men moet evenwel in het oog houden dat de nieuwe goeverneur van Jeruzalem nog niet op zijnen post aangekomen, en de oude reeds vertrokken was, zoodat de stad met een zwak garnizoen, om zoo te spreken, aan zich-zelve was overgelaten. Men denkt dat de nieuwe goeverneur, Zia-Pacha, die bij het afzenden der jongste tijdingen te Jeruzalem was aangekomen, de noodige maatregelen genomen heeft om de openbare orde te verzekeren. Evenwel erkent de Porte, dat de middelen, welke zij aldaar tot beteugeling eener woelige en onhandelbare bevolking beschikbaar heeft, ontoereikend zijn, en heeft zij besloten het garnizoen van Jeruzalem te versterken met troepen die thans elders in Syrië liggen.

»Sedert eenige dagen hoort men niet meer zoo veel spreken van aanstaande veranderingen in het turksche ministerie; doch daar de tegenwoordige zamenstelling van het kabinet een gevolg van den drang der toenmalige tijdsomstandigheden is geweest, denkt men dat de voorgenomen verandering in het personeel der turksche bewindslieden niet opgegeven maar alleen uitgesteld is."

— Op een dorp in de omstreken van Rouaan werd, bij gelegenheid der kermis een haan met twee koppen vertoond, die veel kijkers lokte. Op zekeren dag, dat de uitlegger op het punt stond den haan voor 't gezigt der toeschouwers te ontblooten, beet zijn vrouw hem in het oor dat door een ongeluk de tweede kop van den haan op den grond was gevallen. Wat te doen? Als deze zaak bekend werd was het met de winst der gansche kermis gedaan — waarom had zijne vrouw den haan dan ook onvoorzigtig aangevat of den kop zoo slecht vastgenaaid? Eensklaps krijgt de uitlegger eene ingeving en met de grootste koelbloedigheid roept hij uit:

»Mijn heeren en dames, welk een ramp, de kop van den haan heeft den anderen verslonden... Mijn onbedachte vrouw had vergeten het dier te voederen."

De menigte liep en verdrong zich nu nog meest om den haan te bezien. Gedurende dien tijd toonde een bloedende wond, aan den hals van den ongelukkigen haan gemaakt, de plaats aan, waar het verdwenen hoofd gestaan had, en het publiek kon geen verwondering genoeg over zulk een vraatzucht aan den dag leggen.

ENGELAND.

LONDEN, 7 September. Hoewel er ten dezen opzigte nog niets met zekerheid bepaald is, wordt toch gezegd dat de onderhandelingen tot herstel der betrekkingen tusschen Spanje en Mexiko alhier en niet te Parijs plaats zullen hebben. Ook is er sprake van een verzoening tusschen de mexikaansche republiek en den H. Stoel.

— Met de *Canada* zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 27 Augustus. De Washington correspondent van de *New-York Herhald* acht het zenden eener militaire expeditie tegen Utah in het aanstaande voorjaar zeer twijfelachtig, en wel wegens de dezorganizatie des legers.

De gezant der Vereenigde Staten aan het hof van Brazilië zou eerstdaags Washington verlaten en zich naar Rio-Janeiro begeven. Naar men zeide heeft hij in last ontvangen, om aldaar over een nieuw traktaat van koophandel te onderhandelen en eene verlaging in de regten van het braziliaansche tarief te verkrijgen.

In eenige der voornaamste steden van de Unie zijn onderscheidene voorname huizen gefailleerd.

De tijdingen over Halifax ontvangen melden, dat het berigt van de mislukking van het leggen van den onderzeeschen telegraaf-kabel eene groote teleurstelling in de verschillende Staten der Unie had veroorzaakt.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 7 Sept. De aartshertogin Maximiliaan en de aartshertogin Charlotte hebben gisteren hun intogt te Milaan gedaan. Een talrijke bevolking bevond zich op hun weg en liet het niet aan toejuichingen ontbreken.

BERLIJN, 7 Sept. De *Neue Pr. Zeitung* beantwoordt de twijfelingen welke omtrent de reis der Keizerin Maria Alexandrowna in omloop waren, door te berigten dat de Tzar, die den 17den te Darmstadt moet aankomen, waar zich de Keizerin bevindt, en met haar den 24n naar Stutgardt zal afreizen. Groote toebereidselen worden in het paleis van die hoofdstad gemaakt, om de Keizers van Frankrijk en Rusland met glans te ontvangen.

— Blijkens eene uit Hamburg ontvangen dépêche is de gezondheidstoestand van den Koning van Zweden van dien aard, dat de Koning zich niet langer met 's lands aangelegenheden kan bemoeijen. Er zal dus een raad van regentschap worden benoemd.

— Een korrespondentie uit Weenen, voorkomende in de *Kölnische Zeitung*, wederspreekt de beweeringen in een depêche van Triest vervat, volgens welke Oostenrijk door middel van zijn vertegenwoordiger te Konstantinopel aan de Porte den weg zou aangewezen hebben om weder in het bezit van het eiland Penim te geraken, door de o. i. Kompanjie in bezit genomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 September.

BEVALLEN (5 Sept.): C. W. Robbers, geb. Bremer, Z. — A. Wateler, geb. Wateler, Z. — (6 Sept.): A. A. Snijders, geb. Swerver, D. — P. H. Neher, geb. Hulsteede, D. — J. van Rossem, geb. Schippers, Z. — A. J. M. Eyckmans, geb. Eyckmans, Z. — E. Knthoven, geb. Cohen, D. — G. Sillmann, geb. Bolt, D.

OVERLEDEN (4 Sept.): A. M. Schwiers, wed. J. Beresford. (5 Sept.): F. Kramer, 59 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 7/16	Livorno	2/m.	[illegible]
»	zigt	» 56 1/16	Napels		» 86
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg		» 179
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 33 15/16
Madrid	3/m.	» 239	Augsburg		» 35 5/16
Cadix		» 240	Frankfort		» 99⅛
Seville		» 237	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao		» 237		zigt	» 35[illegible]
Lissabon		» 40½	Londen	2/m.	» 11,85
Porto		» 40½		zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55⅝, Obligatiën 4½ pc. 97½; Spanje 1 pc. 23⅝; Binnenl. 3 pc. 37¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 78; id. Nationale 80.

PARIJS, 8 Sept. Fransche 4½ pc. 90.40; 3 pc. 66.90; 1 pc. Spanje 25¼; 3 pc. id. 37½. Fr. O. Sp. 650; Rom. Leen. —.

MADRID, 7 Sept. 3 pc. Schuld 39.50, id. 1 pc. 26.50.

LONDEN, 8 Sept. Cons. 90⅞; Spanje buit. 3 pc. —; id. 1 pc. 23½; Rusl. 5 pc. 109; id. 4½ pc. 95½; Holl. 4 pc. 99½; id. 2½ pc. 64½; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 104; Peru 4½ pc. 79; Gren. uitg. 6; id. werk. 23; Mexiko 3 pc. 21¼; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 14¼; Venezuela 33½; Wissel op Amst. 11.19; Hamburg 13.08½.

BERLIJN, 8 Sept. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99½; 5 pc. Rusland, 109; Wissel op Londen 2/m. 6Th. 18½; Amst. kort 140⅞; Hamb. 150; Petersburg 103; Diskonto 5½.

HAMBURG, 8 Sept. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 104¼; 4½ pc. 92⅞; 3 pc. Mexikanen 8⅞; Vereinsbank 100¼; Noord-Duits. bank 92; Wissel op Londen 3/m. 13.04⅛; id. kort 13 01⅞; Amst. 36.30; Diskonto 6.

FRANKFORT, 8 Sept. 5 pc. Met. 76½; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25⅛; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		7 SEPT. 4½ u. gebl.	8 SEPT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	105			
Nederl. Bank	4	172			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝	63 9/16	63⅝	
Dito Dito	3	77⅛	77		
Dito Dito	4	97⅛	97	97 1/16	
Amortisatie-Syndikaat	3½				
Aand. Handel-Maatsch.	4½	153⅞	153⅝	154	153⅝
dito Contant	4½	153¼			
Oost-Ind. Leening	4½	95 13/16			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½				
Dito *Rothschild*	2½	52⅝	52⅝		
Frankrijk, Certifikaten	3		61½		
Spanje, Obligatiën	1¼	25⅝	25¼	25 5/16	25¼
Dito	3	42¾	42½		
Dito Binnenlandsche	3	37 9/16	37½		
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon					
Portugal, Obligatiën	3	45½	45⅝	45 7/16	45 7/16
Dito 1856	3	44 15/16	44 1/16	44¾	44 11/16
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°*	5	105¼	105⅛	105¼	
Dito bij idem 1828/1829	5	104¼	104⅛		
Cert. bij idem 1831/1833	5	94¼	94½		
Dito bij idem 1840	4	86¾			
Dito bij *Stieglitz*	4	86¼	86½		
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	100¼	100⅝		
Dito 1855, 6de Serie	5	101¼	101¼	101⅜	101⅜
Dito Adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5		100¾		
Dito dito dito	4½	96⅛			
Inschrijv. in Assignatiën	6	66 11/16	66¾		
Certifikaten van dito	6	67	67 1/16	67⅛	
Spoorweg Aandeelen	5				
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f				
Obligatiën	4 pCt.	80¼	80 5/16	80¼	
Pruissen, Oblig.	4½				
[illegible]			[illegible]		
[illegible]					
Dito dito	4	62			
Dito Metalliek	5	74⅛	74 1/16	74⅛	74 3/16
Dito Rente Amsterdam	5	86 9/16	86 9/16	86⅝	86 9/16
Dito Nationale 1854	5	76⅝	76⅝	76½	76½
Dito dito	2½	38 7/16	38⅝	38½	38⅝
Weener Bankaktiën		f 1103	1105		
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	316	317		
Napels, Cert. bij *L en B.*	5				
Dito bij *Rotschild.*	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5				
Dito	3				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5				
Dito 1839 van £ 100	5	98½			
Dito 1843 „ „ 100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½				
Dito te Parijs					
Venezuela, Oblig. 1855	1		14⅛		
[illegible] dito 6 pCt. thans	4½	29¼	29¼		
Dito Uitgestelde	2	11⅜	11⅜		
Grenada, Obligatiën	[illegible]	20 11/16	20 11/16	20⅞	20 11/16
Dito Uitgestelde			5⅞		
Mexiko, dito	3	20¾	20⅝	20 11/16	
Nrd-Amer. Ph. Hope en C. Lt. A		f 810	810		
Dito dito Lt. B					
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		f [illegible]	105		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	90	89½	90	90
Louisiana	5				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5				

Prost 68; ½, 71.

Bij levendigen handel waren binnen- en buitenlandsche fondsen prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4½ pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 8 September.

Heden zijn afgedaan 365 pakken Java-Tabak (Malang) tot geheimen prijs.

Nog werden verkocht 50 leggers Arak per *Watergeus* tot ongeveer f 230.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 Sept. Rogge. Verkocht: 152/2 ℞ gedr. Pom[illegible] 245 6/w.; 143/2 ℞ Archangel f 205 6/w.; 143/2 ℞ Koe[illegible] 6/w. — De St.-Petersburger Gerst, heden publie[illegible] is op 124/2 ℞ tot f 200 opgehouden. — Moutw[illegible] f 27,25; Amst. Proef f 28,50, per [illegible] zonder de belasting; Spoeling f 0.60 per kelf[illegible].

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 7 Sept. De Bos, Maria Agnes, Batavia. — 8 Sept. Wirtjes, Clasina Aidina, Livorno.

HELVOET, 7 Sept. Balcken, Henri Wegerland, Odessa.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Sept. Kramer, Watergeus, Batavia. Molenaar, Nepthun, Curaçao.

HELVOET, 7 Sept. Lagendre, Adèle, St. Malo.

BROUWERSHAVEN, 7 Sept. Adriaans, Triton, (Rott.) Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 9 September, in lading naar:

Keulen.	J. Dormohlen, Patientia.
Urdingen en Ruhrort.	G. Spork, Geerdina Adriana.
Duisburg.	C. F. Haasters, Niederrein N°. 9.
Dusseldorp.	J. Daubenspeck, die Hofnung.
Ludwigsh en Mannh.	H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Keulen.	Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
Coblentz.	E. Itschert, Walburger Catharina.
Mannheim.	A. v. Bünningen, Koophandel.
Heilbron.	B. Knobel, Stift Neuburg.
Mainz.	H. Hartman, Suzanna.
Frankfort.	A. Joosten, Frankfort N°. 25.
Ruhrort.	Fw. Arera, Ondine.
Weesel.	F. Beijer, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 6 September, vertrokken naar:

Mannheim.	J. Schneckenberger, Adolf Sander.
Keulen.	G. W. Scholten, Cöln. N°. 8.

Rijnhoogte ARNHEM, 8 Sept. 8 p. 0 duim.
KEULEN, 8 „ 5 vt. 4½ „

Advertentiën.

(3630) Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, mijne geliefde jongste Dochter, ANNA MARIA, in den ouderdom van bijna 20 jaren, diep betreurd door mij, hare Broeder, Zuster en verdere betrekkingen.

AMSTERDAM, 6 September 1857. — Wed. J. A. DE VOYS, geb. OLIJSLAGERS.

Strekkende deze tot Algemeene en bijzondere Kennisgeving.

(3631) Voor de vele bewijzen van deelneming, mij en mijner kinderen bewezen, bij het overlijden van mijnen Echtgenoot JOANNES AYMERICUS [illegible]

[illegible]

AMSTERDAM, 9 September 1857. — Wed. J. A. [illegible] GALLENKAMP.

ZINKINGS, hoofdpijn, slijm, zuur, maagpijn, galziekten, aamborstigheid, hoest, verstoppingen, diarrhaea, slechte spijsvertering, oprispingen, spanning op de maag en eene menigte andere ziekten geneest **DU BARRY'S REVALENTA** spoedig en met weinig kosten.

Als voeding voor kleine Kinderen is zij ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met melk. Zij verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Alle moeders raden wij aan het REVALENTA-BOEKJE te lezen, dat ze om niet in het **VERKOOPHUIS** krijgen kunnen. (3626)

Pensionaat voor R. K. Jonge Heeren
te BOXMEER.

Ouders en Voogden wordt hiermede beleefdelijk berigt, dat de lessen aan deze Inrigting dit jaar weder zullen beginnen op Woensdag den 16den September. Om informatiën adressere men zich aan de Heeren Pastoor en burgemeester dezer gemeente en aan den Bestuurder J. DE SMIT. (3628)

(3629) In eene volkrijke plaats van de Prov. Groningen, bestaan goede vooruitzigten voor **Iemand die het Orgel bespelen en Onderwijs in den Zang en den Muzijk** geven kan. Is hij in staat, een of ander bedrijf daarbij uit te oefenen, inzonderheid het Huisverwen, kan hij zich van een goed burgerlijk bestaan verzekeren. Adres *franco* brieven onder letter Z. W. aan het Bureau dezer Courant.

(3632) H. B. LOMANS Bzn., C. H. GIJSELMAN, N. SMIT, W. M. G. HEUKENSFELDT, L. GIJSELMAN, J. C. COERS, H. G. DE WILDE en J. J. ELSENBURG Azn., Makelaars, zullen als lasthebbende van hunnen Principaal, uithoofde van kwitering, op DINGSDAG DEN 23sten SEPTEMBER 1857 en volgende dagen, voor het Koetshuis *Keulen*, op de Keizersgracht bij de Leidschestraat, Buurt X, N°. 705, ten overstaan van den Notaris N. J. VAN DER MOOLEN, Verkoopen: Eene aanzienlijke partij van ongeveer **600** stuks

VUURHAARDEN EN KAGCHELS,

in alle sorteringen; voorts eenige **HAARDGARNITUREN**, enz.

Al hetwelk afkomstig is van het gerenomeerde Kagchel-Magazijn van de Firma

Berns. Cramer en C°.

Breeder volgens Notitie, bij gemelde Makelaars à 10 Cents voor de Armen, in tijds te bekomen, en ZATURDAG en MAANDAG te voren voor een ieder te zien.

Aanbeveling voor Katholieke Familiën, die wenschen hunne Kinderen eene Fransche Opvoeding te doen geven.

Een onzer korrespondenten deelt ons het volgende mede:

Bewandelt men den weg van Tourcoing naar Rijssel, dan kan men op geringen afstand der belgische grens, aan het einde eener fraaije laan een groot en heerlijk gesticht zien, bestemd ter opvoeding van de jeugd. Het werd ten jare 1840 door eenige geestelijken opgerigt, in een zeer gezond oord, ter plaatse waar vroeger een kasteel met tuin, park en aanhoorigheden bestond. Meer dan 200 jonge lieden uit Frankrijk, Engeland, België, Portugal en Amerika, en tot de keur der maatschappij behoorende, ontvangen er onderrigt in de godsdienst; [illegible] geheel het onderwijs in de fransche, latijnsche, grieksche, engelsche, duitsche en italiaansche talen, in de mathesis, de natuurkunde, scheikunde en werktuigkunde.

Een kursus is uitsluitend bestemd voor jongelieden die voor de industrie en den handel worden opgeleid.

De schoone kunsten worden er met de grootste zorg beoefend.

Wij hebben gemeend aan de aanzienlijkste Katholieken in Nederland dienst te doen, door hen bekend te maken met eene inrigting, die te regt in 't noorden van Frankrijk de achting en het vertrouwen der hoogste klasse van de maatschappij geniet. (3603)

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

de TWEEDE DRUK van

VADER BRUNO,
de Kluizenaar van Overveen,
door J. J. VAN DER HORST, R. K. Pastoor.

Versierd met vier Koperetsen, van J. B. WITKAMP.

Prijs 80 Cents.

FABRIEK
VAN GOUDEN, ZILVEREN EN ZIJDEN BORDUURWERKEN,
PAULUS SUTORIUS EN COMP. TE AMSTERDAM.

In ons Magazijn zijn steeds voorhanden: een groot assortiment **Cassulfels** in alle kleuren, van f 25.— tot f 500.—. **Dalmatica's** en **Choorkappen** worden desverkiezende zeer spoedig gemaakt. Oude Borduurwerken van welken aard ook, worden bij ons zeer schoon gerepareerd, en op nieuwe stoffen overgebragt. In Zilverwerk hebben wij steeds schoone **Kelken, Siboriën, Remonstrancen, Wierookvaten, Ampullen, Crucifixen etc.**, verder **Kruiswegstatiën, Canons, Missalen** met en zonder zilveren beslagen, **Altaar-dwalen, Albten, Communiekleeden** en **Kanten**, vergulde en verzilverde **Kandelaren, Lampen etc.** Wij bezorgen ook voordeelig schoone **Beeldhouwwerken** in Hout en Steen, **Gemaakte stukken, Modellen** en **Teekeningen** worden op verlangen ter bezigtiging gezonden. Onze **Borduurwerken** overtreffen de buitenlandsche verre in kwaliteit en kosten minder. (3425)

P. S. Wij hebben eene zeer schoone, geheel Zilveren **Remonstrans** met Vergulde Stralen, van 60 duim hoog en 40 duim breed, en eene met Koper Vergulde Stralen, van 60 duim hoog en 30 duim breed, die wij tegen buitengewoon lage prijzen kunnen verkoopen.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.